

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा, नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा- शास्त्री-२ (SEM-3)	प्रश्नपत्र-४	गुणाः - ७०
विषयः- कर्मकाण्डम्	OE233	समयः - ०३ तः ०६
दिनाङ्कः - २८/११/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः - शुक्लयजुर्वेदीयमन्त्रसंहिता	

॥ प्रथमान्वितिः ॥

- प्र-१ निम्नाङ्कितेषु मन्त्रेषु द्वयोः व्याख्या कार्या ।** ०८
१. गणानान्त्वा गणपति २ हवामहेप्रियाणान्त्वाप्रियपति २ हवामहे निधीनान्त्वा निधिपति २ हवामहे व्वसोमम ।
आहमजानिगर्भधमात्वमजासिगर्भधम् ।
 २. अम्बेऽअम्बिकेम्बालिके नमानयतिकश्चन ।
ससत्यश्चकः सुभद्रिकाङ्गाम्पीलवासिनीम् ॥
 ३. मानस्तोके तनये मानऽआयुषि मानो गोषु मानोऽअश्वेषुरीरिषः ।
मानोव्वीरान्नुद्रभामिनोव्वधीर्हवीष्मन्तः सदमित्वा हवामहे ॥
- प्र-२ एकस्य विवेचनं कुरुत ।** ०८
१. सन्ध्यामन्त्राणां विवेचनं कुरुत ।
 २. विनियोगे किं किं भवति ?
- प्र-३ एकस्य टिप्पणीं लिखत ।** ०४
१. मार्जनम् ।
 २. जपनिवेदनम् ।
- प्र-४ पञ्चानां लघूत्तराणि लिखत ।** ०५
१. सन्ध्या केन निर्मिता ?
 २. अर्घ्यप्रदाने का देवता ?
 ३. सूर्योपस्थापने उद्वयन्तमिति मन्त्रस्य किं छन्दः अस्ति ?
 ४. सन्ध्याकरणे को लाभः ?
 ५. देवताविसर्जनं कुत्र कथं भवति ?
 ६. गायत्रीमन्त्रस्य छन्दः किमस्ति ?
 ७. मार्जनकर्मणि दर्भस्यावश्यकता वर्तते न वा ?

॥ द्वितीयान्वितिः ॥

- प्र-५ निम्नाङ्कितेषु मन्त्रेषु कयोश्चित् द्वयोः व्याख्या कार्या ।** ०८
१. ॐ रक्षोहणं व्वलगहनं वैष्णवीमिदमहन्तं व्वलगमुत्किरामि षग्मेनिष्ट्योषममात्योनिचखानेदमहन्तं व्वलगमुत्किरामि षग्मेसमानो षमसमानोनिचखानेहमहन्तं व्वलगमुत्किरामि षग्मसबन्धुर्षमसबन्धुर्निचखानेदमहन्तं व्वलगमुत्किरामि षग्मे सजातोषमसजातोनिचखानोत्कृत्याङ्किरामि ॥
 २. ॐ तत्त्वायामि ब्रह्मणा व्वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः ।
अहेडमानो व्वरुणेहबोध्युरुश २ समानऽआयुः प्रमोषीः ॥
 ३. ॐ मनोजूतिर्जुषतामाज्यस्य बृहस्पतिर्यज्ञमिमन्तनोत्वरिष्टं यज्ञ २ समिमन्दधातु ।
व्विश्वे देवासऽइहमादयन्तामोऽप्रतिष्ठ ॥

प्र-६	एकस्य विवेचनं कुरुत ।	०८
	१. कलशजलाभिमन्त्रणम् ।	
	२. मङ्गलमन्त्रपाठः ।	
प्र-७	मार्जनमन्त्रान् लिखन्तु ।	०४
	अथवा	
	पितृमन्त्राः लिख्यताम् ।	
प्र-८	पञ्चानां लघूत्तराणि लिखत ।	०५
	१. वरुणदेवस्य मन्त्रः किमस्ति ?	
	२. कलशस्य मुखे कस्य देवस्य स्थानमस्ति ?	
	३. मन्त्रसंहिता कस्य वेदस्य भागः ?	
	४. कलशस्य पूर्वदिशायां कस्य वेदस्य पूजा भवति ?	
	५. अग्निर्ज्योतिः कस्य मन्त्रः अस्ति ?	
	६. जपादौ कति मुद्राः सन्ति ?	
	॥ तृतीयान्वितिः ॥	
प्र-९	निम्नाङ्कितेषु मन्त्रेषु कयोश्चित् द्वयोः व्याख्या कार्या ।	०८
	१. तस्मादश्वाऽअजायन्त ये के चोभयादतः । गावोहजज्ञिरे तस्मात्तस्माज्जाताऽअजावयः ॥	
	२. नाभ्याऽआसीदन्तरिक्ष २ शीर्ष्णोद्यौः समवर्तत । पद्भ्याम्भूमिर्दिशः श्रोत्रात्तथालोकाँ३अकल्पयन् ॥	
	३. सप्तास्यासन्नपरिधयस्त्रिः सप्तसमिधः कृताः । देवायद्यज्ञन्तन्वानाऽअबध्नन्पुरुषम्पशुम् ॥	
प्र-१०	उपचाराः कति सन्ति तेषां नामानि लिखन्तु ।	०८
	अथवा	
	पूजकाः देवाय कीदृशीं दक्षिणाम् अर्पयन्ति ?	
प्र-११	टिप्पणी कार्या । (कस्याप्येकस्य)	०२
	१. सौभाग्यद्रव्याणि ।	
	२. नैवेद्यम् ।	
प्र-१२	कयोश्चित् द्वयोः लघूत्तरौ देयौ ।	०२
	१. यत्पुरुषं व्यदधुः इति मन्त्रः कस्य उपचारस्य वर्तते ?	
	२. नैवेद्यान्ते कः उपचारः ?	
	३. नीराजनस्य मन्त्रः कः अस्ति ?	
	४. प्रदक्षिणायां पदे-पदे कस्य नाशः भवति ?	